

og Kartellerne ad andre mere underjordiske Veje søgte at binde deres Kunder, at binde Forbrugerne, til større Skade for dem, end det vilde have været, hvis man ikke havde truffet Lovbestemmelser af den her omtalte Karakter. — Ser vi hen til England, viser det sig, at ogsaa der har man under Krigen haft Opmærksomheden henvendt paa, at hele denne Bevægelse indenfor det engelske Erhvervsliv var i Færd med at udvikle sig paa faretruende Maade. Man har haft sin Opmærksomhed henvendt paa, at Dannelsen af Karteller og Truster med det Formaal at indskrænke Konkurrencen og at kontrollere Priserne voksede med rivende Hast under Krigen, og man har været paa det rene med gennem Nedsættelsen af en Kommission til Behandling af disse Spørgsmaal, at Virkningen af denne Koncentration i en Række Tilfælde har været, at Forbrugernes Interesse er blevet skadet, og at ogsaa de Vilkaar, under hvilke Arbejderne virkede i disse Virksomheder, er blevet forringet. Men ikke desmindre, til Trods for, at man var klar over Ondet og dets Karakter, er dog den engelske Kommissions Arbejde resulteret i, ikke at man er gaaet til Gennemførelse af Lovbestemmelser, som paa afgørende Maade har grebet ind i disse Sider af Erhvervslivet, men i, at man har indskrænket sig til at oprette en Institution, under det engelske Handelsministerium, som ved aarlige Indberetninger, der ogsaa skal afgives til Parlamentet, gør det muligt, at man kan følge Udviklingen af hele denne Side af Erhvervslivet, og gør det muligt, at man, hvor man kan spore skadelige Virkninger af koncentrerede Bedrifter, imødegaar saadanne ved i hvert enkelt Tilfælde at søge gennemført Lovbestemmelser til Bekæmpelse af de særlig uheldige Ytringsformer, som fremkommer. Men, som sagt, man søger ikke at censurere Sammenslutningers Magtmidler, og der er heller ikke Tale om Prisreguleringer eller Fastsættelse af Maksimalpriser i denne Sammenhæng. Man er klar over, at saadanne Veje i Virkeligheden ikke fører til Maalet. Man er paa det rene med — og det udtaler Kommissionen ogsaa —, at saadanne Bestemmelser i Virkeligheden kun virker støkkende paa Initiativet uden at ramme Misbrugene. Det er altsaa det rent oplysende, det rent konstaterende, som denne nyoprettede Institution har til Op-gave overfor Trusterne, og, som sagt, maa man saa i hvert enkelt Tilfælde ad Lovgivningens Vej søge at imødegaa Misbrug. — Ganske det samme er blevet Resultatet af Sagens Behandling i Norge, hvor man ogsaa

efter en Kommissions Undersøgelse af Sagen har indskrænket sig til at skabe en Institution, til Tilvejebringelse af Oplysninger paa hele dette Omraade.

Mig forekommer det da, naar vi nu paa ny tager fat paa Behandlingen af det foreliggende Lovforslag, at vi under vore Overvejelser nøje maa passe paa, at vi ikke giver den danske Industri og Handel mere ublide Kaar i den kommende saare vanskelige Tid, end konkurrerende Virksomheder har i Udlandet, og at vi maa sørge nøje for, baade i Forbrugernes og hele Samfundets Interesse, at den frie Konkurrence i videst muligt Omfang faar Lov til at udfolde sig i vort Land. I Tilslutning til Venstres Program ønsker jeg at udtale, at Partiet i Overensstemmelse med dette vil medvirke til Skabelse af Midler for Samfundet til at værgе sig mod Virkningen af faktiske Monopoler i Privateje, men der maa, som sagt, ikke mindst under Hensyn til de kommende Tider, som jo utvivlsomt vil blive meget vanskelige for Industri og Handel, gaas frem efter nøje Overvejelser, som lader Hensynet til Helheden være det fremherskende. Nogen Form for Spændetrøje for Erhvervslivet i den nærmest kommende Tid, forudsat at det former sig i Fortsættelse af den normale Udvikling, vi kendte før Krigen, ønsker Venstre som Parti ikke at være med til. Men vi erkender, at det, efter at dette Spørgsmaal en Gang er sat paa Dagsordenen, ogsaa herhjemme, vil være fornødent under en eller anden Form at faa det behandlet til Ende. Det er vort Haab — og dertil vil vi medvirke —, at det maa lykkes at faa Lovforslaget formet saaledes, at man gennem det kan komme Misbrugene til Livs uden at hindre den Koncentration i Erhvervslivet, som udelukkende har Produktionens Øgelse og Forbrugernes Fordel til Maal.

Om Enkeltheder i Forslaget skal jeg i øvrigt ikke udtale mig; det har jo været behandlet i begge Rigsdagens Ting. Kritiske Bemærkninger er der ogsaa her i dette Ting ved tidligere Lejlighed blevet fremsat. Adskillige af disse Bemærkninger kan jeg og det Parti, paa hvis Vegne jeg har den Ære at tale, ganske slutte os til. Paa den anden Side mener vi, at Hovedlinien i Forslaget, dette at søge tilvejebragt Oplysninger om hele Karakteren af disse Virksomheder, er den rette. Vi kan derfor tiltræde Grundlinierne, men Enkelthederne maa vi forbeholde os Ret til at overveje i det Udvalg, jeg ved denne Forhandlings Slutning skal tillade mig at foreslaa nedsat, idet jeg peger paa, at vi bl. a. maa finde,